

**อิทธิพลของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง**

**The Influences of Critical Success Factors in e-Learning on Academic
Achievement of Ramkhamhaeng University Students**

ศุภรณ์ อิงยาร์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ลักษณะปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง (2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และ (3) อิทธิพลของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการ เรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นการศึกษาภัณฑ์ ด้วย ตัวอย่างจำนวน 400 คน ซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงใช้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัยที่ผ่านการหาความเที่ยงตรงโดยการหาค่าตัวชี้นิยมความสอดคล้องของเนื้อหา กับ วัตถุประสงค์การวิจัยที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.820-0.931 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติด้วย วิธีการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์เส้นทาง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่งมีค่าเฉลี่ย ในระดับสูง ได้แก่ ปัจจัยด้านเจตคติทางการเรียน เทคโนโลยีสารสนเทศและผู้เรียน ส่วนด้านผู้สอน ด้านการส่งเสริม ของมหาวิทยาลัย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยปานกลาง (2) ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอน ด้วยอิเลิร์นนิ่งกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ (3) ปัจจัย ความสำเร็จ ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านการส่งเสริมของ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านผู้เรียน เจตคติทางการเรียน ด้านผู้สอน และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีค่าอิทธิพลรวม ที่ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 0.210, 0.168, 0.163, 0.156 และ 0.143 ตามลำดับ โดยตัวแบบความสัมพันธ์เชิง สาเหตุและผลของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงสามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลทั้งระบบได้ ร้อยละ 66.10

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็น การเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study the critical success factors in e-Learning on academic achievement, (2) to examine the relationship between the critical success factors and the influences of academic achievement, and (3) to explore the causal relationship between the critical success factors and the academic achievement. The sample group consisted of 400 students selected from Ramkhamhaeng University students. The instrument used for collecting data was a questionnaire which passed the validity for the IOC index with a value of 0.50 upwards. As for reliability, Cronbach's alpha coefficient was between .820 and .931. The data were analyzed using SPSS for Windows to determine the mean, standard deviation, simple correlation and path analysis. The research results were as follows: (1) Critical success factors were averaged at a high level. These included learning attitude, information technology, student characteristics, instructor characteristics and university support and academic achievement were rated at a moderate level. (2) With reference to the coefficient of correlation between the critical success factors and academic achievement, the statistical significance was at the level of 0.05 (3) The causal relationship between critical success factors and academic achievement was at a 0.05 level of statistical significance. The critical success factors affecting academic achievement, which included University support, student characteristics, learning attitude, instructor characteristics and information technology, possessed a total influence value of 0.210, 0.168, 0.163, 0.156 and 0.143 respectively. Moreover, in the causal relationship model, the critical success factors influencing academic achievement could explain the relationship of the whole system with 66.10% accuracy.

Keywords : academic achievement, critical success factors, e-Learning

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งโดยการอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่ทำให้มหาวิทยาลัยต้องเดินทางค้าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก และยังเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาในด้าน คุณภาพของนิสิตนักศึกษา (Selim, 2007) แต่ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนทำให้การเรียนการสอนมีความทันสมัย อีกทั้ง ยังเป็นระบบที่เกือบหนุนให้ผู้เรียนมีประสิทธิผลในการ เรียนมากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นที่รู้จักก็ที่นำมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอนด้านมหาวิทยาลัย คือ อิเลิร์นนิ่ง (e-Learning) ซึ่งนับเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีความ สำคัญในวงการระบบสารสนเทศ (Information system) (Wang, 2003) ที่ผ่านมา ผู้คนโดยทั่วไปรับรู้ว่าอิเลิร์นนิ่ง คือ การจัดการเรียนการสอนเนื้อหาสาระของรายวิชาใน

หลักสูตรโดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น Internet, Intranets, Extranets, Satellite, Broadcast, Audio/Video Tape, Interactive TV, and CD-ROM (Urdan and Weggen, 2000)

อิเลิร์นนิ่งเป็นวิธีการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่จัด เป็นวิธีการสอนสมัยใหม่ที่เป็นสิ่งที่ท้าทายแนวความคิด การจัดการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ซึ่งมีลักษณะการ จัดการเรียนการสอนที่เชื่อกันว่าผู้สอนเป็นเจ้าของ ความรู้ เป็นผู้แสดงความรู้ แล้วทำหน้าที่ถ่ายทอดให้ ผู้เรียนในชั้นเรียนเท่านั้น หรือถ้าบยอกความรู้ให้กับผู้ที่ สนใจเท่านั้น (Freire, 1994) อิเลิร์นนิ่งมีความหมาย เหมือนกันกับ web-based learning (WBL), Internet-based training (IBT), advanced distributed learning (ADL), web-based instruction (WBI), online learning (OL) และopen/flexible learning (OFL) (Khan, 2001)

Selim (2007) ได้ทำการศึกษาว่า ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็น (Critical Success Factors (CSFs)) แต่ละองค์กรประสบความสำเร็จไม่เหมือนกัน และ Ingram, et al. (2000) ได้ศึกษาพบว่าปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็น เป็นสิ่งที่สามารถวัดได้ และสามารถควบคุมเพื่อให้เกิดความสำเร็จได้ เชิงผลกระทบกับ Freemand (1988) ที่ว่า ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็น เป็นสิ่งที่แต่ละองค์การสามารถทำได้ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำ เพราะต้องทำให้อยู่ในองค์กรประสบความสำเร็จ และต้องสามารถวัดได้ว่าองค์กรประสบความสำเร็จหรือไม่

อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาบังมีงานวิจัยน้อยมากที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน (Selim, 2007) และ Papp (2000) ได้ศึกษาถึงการเรียนการสอนทางไกล (distance learning) โดยศึกษา มุ่งมองในระดับมหาวิทยาลัยในการจัดการเรียนการสอนทางไกล และผลจากการศึกษาได้มีการเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นไว้ว่า เป็นสิ่งที่เอื้อให้ผู้สอน หรือคณาจารย์และมหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง โดยผลงานวิจัยนี้ พบว่า คุณสมบัติทางปัญญา (intellectual property) ความเหมาะสมของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน ด้วยอิเลิร์นนิ่ง (suitability of the coursefor e-Learning environment) การสร้างหลักสูตรอิเลิร์นนิ่ง (building the e-Learning course) เนื้อหาหลักสูตรอิเลิร์นนิ่ง (e-Learning course content) การรักษาสภาพหลักสูตร อิเลิร์นนิ่ง (e-Learning course maintenance) หลักการ เกี่ยวกับอิเลิร์นนิ่ง (e-Learning platform) และการวัด ความสำเร็จของหลักสูตรอิเลิร์นนิ่ง (measuring the success of an e-Learning course) เป็นปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นของอิเลิร์นนิ่ง

การจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง มี วัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนอิน ๆ เชิงมีความต้องการให้ผู้เรียนบรรลุความสำเร็จในการเรียน ทั้งนี้ความสำเร็จในการเรียนสามารถวัดได้จาก สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี สิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนและ ผู้สอน ในส่วนของความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งที่สำคัญมาก คือ เทคโนโลยี เช่น ช่วงความดีของคลื่น (bandwidth) ความนำเชื่อถือของ

ฮาร์ดแวร์ (hardware reliability) และความปลอดภัย และการเข้าถึงในระบบเครือข่าย (network security and accessibility) นอกจากนี้ยังมีสิ่งที่ก่อให้เกิด ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ก็คือ รูปแบบของอิเลิร์นนิ่ง (e-Learning models) กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของอิเลิร์นนิ่ง จะต้องดำเนินการให้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน (synchronous) หรือการปฏิบัติการอย่างทันเวลา (Real Time) และสามารถใช้ในช่วงเวลาใดสถานที่ใดก็ได้ (anytime and anywhere) โดยที่ผู้สอนสามารถเลือกใช้ เครื่องมือได้หลากหลายที่จะส่งเสริมให้ระบบการเรียน การสอนในรูปแบบของอิเลิร์นนิ่งให้เกิดประสิทธิผล สูงสุด และปัจจัยของความสำเร็จของการจัดการเรียน การสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งคือ ผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียน จะต้องมีแรงจูงใจที่ตัวและมีการให้สัญญาอย่างจริงจังที่จะ ใช้อิเลิร์นนิ่ง

การจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยศูนย์สื่อการสอน อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งทำหน้าที่ในการวางแผนงานและ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย รามคำแหง ในรูปแบบอิเลิร์นนิ่งแบบสื่อผสมดิจิตอล (Digital Multimedia) ที่เป็นข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง เป็นบทเรียนที่สามารถทำให้ นักศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (โสภารัตน์, 2554) สภาพการจัดการเรียนการสอนแบบดังกล่าวจึงทำให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกสถานที่ ทุกเวลา และผู้เรียนสามารถใช้สิ่งเหล่านี้เป็นสื่อเรียน สำหรับการเรียนรู้ได้ นอกจากนี้สำหรับผู้สอนสามารถ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งที่ผสมผสาน ระหว่างการเรียนบัดกับการสอนแบบอิเลิร์นนิ่งได้ แต่ อย่างไรก็ตามการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่งมีปัจจัยสาเหตุ สำคัญ ในการที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนด้วย อิเลิร์นนิ่งประสบความสำเร็จได้ ด้วยสาเหตุนี้ผู้วิจัยจึง เห็นว่า ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จ ใน การจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง โดยเฉพาะ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นของอิเลิร์นนิ่ง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นของ

การจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ผู้วิจัยสามารถที่จะจัดกลุ่มได้ 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ (1) ผู้สอน (2) ผู้เรียน (3) เทคโนโลยีสารสนเทศ และ (4) การส่งเสริมของมหาวิทยาลัย และเขตคิดเห็นทางการเรียน ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดจึงเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงลักษณะปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียน การสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งทั้ง 4 ปัจจัยหลัก ตลอดจนศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอิทธิพลของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยส่งผ่านเขตคิดเห็นทางการเรียนสำหรับนักศึกษาหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้อธิบายถึงอิทธิพลของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นของการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องอิทธิพลของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (*causal relationship*) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง และเกบี้เรียนระบบอิเลิร์นนิ่ง อยู่ 50% ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ซึ่งมีจำนวน 2,902 คน และกำหนดขนาดของตัวอย่าง 400 คน โดยใช้สูตร Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และสูมตัวบัญชีเฉพาะเจาะจง ก่อสร้างต้องเป็นการเลือกเฉพาะนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในระบบอิเลิร์นนิ่ง และมีการเข้าเรียนมากกว่า 50% เท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้นนี้ คือ แบบสอบถามจำนวน 6 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา ได้แก่ เพศ และระยะเวลาการเข้าเรียนในระบบอิเลิร์นนิ่ง ในการการศึกษาที่ผ่านมา และเกรดเฉลี่ยสะสม ตอนที่ 2 ถึงตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ค้านผู้สอน ค้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

และ ค้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย ตามลำดับ โดยตัดแปลงจากแบบสอบถามของ Volery and Lord (2000) Soong et al. (2001) และ Helmi (2002) ส่วนตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามด้านเขตคิดเห็นทางการเรียนของนักศึกษา ที่ตัดแปลงจากงานวิจัยของ สุพจน์ (2548) สุพจน์ (2550) และวิไลลักษณ์ (2550) ทั้งนี้แบบสอบถามตอนที่ 2 ถึงตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมวลค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยน้อยที่สุดไปจนถึงเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประมวลค่าด้วยการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการประเมินด้วยดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อค่า답ตามกับนิยามตัวพึงกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิต้านอิเลิร์นนิ่ง และด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 5 คน และตัดเลือกข้อค่า답ตามที่มีค่าตัวชี้ IOC ในน้อยกว่า 0.50 มาใช้ แล้วจึงทดสอบใช้กับกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์อำนาจจำแนก ด้วยค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อค่าตอบและข้อกับคะแนนรวม (item-total correlation) ของแบบสอบถามแต่ละตอน ปรากฏได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อไม่น้อยกว่า 0.20 และวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแบบสอดคล้องภายใน โดยวิธีสามประสิทธิ์สัมพันธ์ของครอนบราค (Cronbach's Alpha Coefficient) ปรากฏว่าค่าความเที่ยงของแบบสอบถามตอนที่ 2-6 เท่ากับ 0.874, 0.820, 0.880, 0.903 และ 0.931 ตามลำดับ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์กับนักศึกษาที่มาลงทะเบียนเรียนในระบบอิเลิร์นนิ่งทั้งนี้ผู้วิจัยได้มอบหมายให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีในหลักสูตรเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษาและผู้ช่วยวิจัย เป็นผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ควบคุมการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงได้รับรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกลับคืนมา เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิควิธีและค่าสถิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร วิเคราะห์ เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของ ตัวแปรแต่ละตัว สำหรับตัวแปร ที่มีคะแนนตั้งแต่ 1-5 คะแนน ซึ่งได้แก่ (1) ด้านผู้สอน (2) ด้านผู้เรียน (3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (4) ด้านการส่งเสริมของ มหาวิทยาลัย และ (5) เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (ผ่องพวรรณ และคณะ, 2543)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
3.67-5.00	สูง
2.34-3.66	ปานกลาง
1.00-2.33	ต่ำ

ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือเกรดเฉลี่ย มีค่าคะแนนของตัวแปรตั้งแต่ 1.00-4.00 ผู้วิจัยใช้ วิธีการเทียบเดียงเกณฑ์การแบ่งความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือเกรดเฉลี่ยออกเป็นกลุ่มที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำ ปานกลาง และสูง จาก เกณฑ์ของ ผ่องพวรรณ และคณะเพชร. (2543) และให้ ความหมายของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
3.01-4.00	สูง
2.01-3.00	ปานกลาง
1.00-2.00	ต่ำ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จที่ จำเป็นการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่ง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดย การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (simple correlation analysis) ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่ลงทะเบียน

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัย ความสำเร็จที่จำเป็นการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่งกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) ซึ่ง เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล ระหว่างปัจจัยหลายปัจจัยเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (path coefficient) โดยอาศัยการวิเคราะห์การถดถอย พหุคุณ (multiple regression analysis) ตามสมการ โครงสร้างจากการอบแนวคิด ทั้งนี้เพื่อกำหนดหาค่า สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (coefficient of determination

: R^2) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (standard regression coefficient : β) ค่าอิทธิพลทางตรง (direct effect) และอิทธิพลทางอ้อม (indirect effect)

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่องอิทธิพลของปัจจัย ความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย รามคำแหงในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดอักษรย่อแทนชื่อ ตัวแปรที่ศึกษาเพื่อความง่ายต่อการทำความเข้าใจ ผู้วิจัยจึง ดังต่อไปนี้

TEAC แทน ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการ เรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านผู้สอน

STUD แทน ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการ เรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านผู้เรียน

INFO แทน ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการ เรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

UNSU แทน ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการ เรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านการส่งเสริมของ มหาวิทยาลัย

ATTI แทน เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่ง

ACHI แทน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดแบบการนำเสนอผลการวิจัย ออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จที่ จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา ตัวอย่างจำนวน 400 คน จากนักศึกษาที่เรียนด้วยระบบ อิเลิร์นนิ่งอย่างน้อย 50% ของเวลาเรียนทั้งหมด พบร่วม ได้แบบสอบถามความต้องการที่สมบูรณ์จำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.75 ของแบบสอบถามทั้งหมด นำมา วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็ฐุปทางสถิติ ผลการวิเคราะห์เพื่อบรรยายลักษณะเบื้องต้นของปัจจัย ความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่ง และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติเมื่อหันของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง เจตคิดทางการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่ง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตัวแปร	Mean	S.D.	ความหมาย
TEAC	3.56	.58	ปานกลาง
STUD	3.67	.50	สูง
INFO	3.69	.62	สูง
UNSU	3.53	.56	ปานกลาง
ATTI	3.75	.58	สูง
ACHI	2.81	.44	ปานกลาง

จากการที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งค้านผู้สอน ค้านผู้เรียน ค้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย และตัวแปรเจตคิดทางการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งของนักศึกษา ซึ่งวัดจากแบบสอบถามตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คะแนนมีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 5 พนว่า ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจตคิดทางการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่ง (ATTI) รองลงมา คือ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง ค้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (INFO) และปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งค้านผู้เรียน (STUD) ($\bar{X} = 3.75, 3.69$ และ 3.67 ตามลำดับ) สำหรับ

ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง ด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย (UNSU) ($\bar{X} = 3.53$) ในขณะที่ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACHI) เป็นตัวแปรที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 2.25 ถึง 4.00 ปรากฏว่านักศึกษาส่วนใหญ่บ่นว่ามีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACHI) เท่ากับ 2.81

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง เจตคิดทางการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยใช้สถิติวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation) ได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง เจตคิดทางการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่ง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	
	ATTI	ACHI
TEAL	.575*	.473*
STUD	.598*	.464*
INFO	.532*	.445*
UNSU	.611*	.505*
ATTI	-	.479*

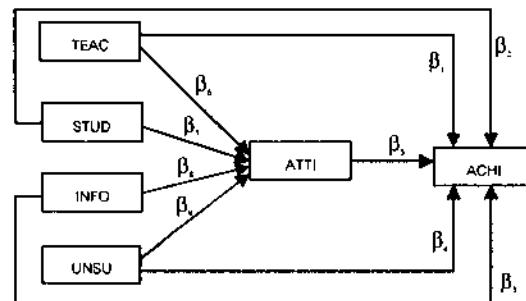
* $P < 0.05$

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบร้า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อ กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่งสูงที่สุด คือ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย (UNSU) รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านผู้สอน (TEAC) และ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านผู้เรียน (STUD) ตามลำดับ ($r = .611, .598, .575$ และ $.532$ ตามลำดับ)

สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักศึกษา ที่สูงเป็นอันดับหนึ่ง คือ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย (UNSU) ($r = .505$) รองลงมา ได้แก่ เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่ง (ATTI) ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านผู้สอน (TEAC) ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านผู้เรียน (STUD) และ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (INFO) ตามลำดับ ($r = .479, .473, .464$ และ $.445$ ตามลำดับ)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่ง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย รามคำแหง

การวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งเป็นแผนภาพเส้นทางความสัมพันธ์แบบเต็มรูป (full model) ดังภาพที่ 1 ที่ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) โดยอาศัยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณ (multiple regression analysis)

ภาพที่ 1 เส้นทางความสัมพันธ์แบบเต็มรูป
สมการในตัวแบบการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์มี
สมการโครงสร้างดังต่อไปนี้

$$\text{ACHI} = \beta_1 \text{TEAC} + \beta_2 \text{STUD} + \beta_3 \text{INFO} + \beta_4 \text{UNSU} + \beta_5 \text{ATTI}$$

$$\text{ATTI} = \beta_6 \text{TEAC} + \beta_7 \text{STUD} + \beta_8 \text{INFO} + \beta_9 \text{UNSU}$$

เมื่อวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคุณที่ละสมการจะได้ค่าต่อไปนี้

1) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (standardized regression Coefficients; β_i) ซึ่งเป็นค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (path coefficients; P_{ij})

2) ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (coefficient of determination; R^2) เป็นค่าที่แสดงให้เห็นถึงถ่านของ การอธิบายความแปรผันที่เกิดขึ้นกับตัวแปรตามที่เป็นผลเนื่องมาจากการตัวแปรอิสระในสมการ

3) ค่าตัวแปรส่วนที่เหลือ (residual; e หรือ R) หมายถึง ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย ค่าตัวแปรตามโดยชุดของตัวแปรอิสระ ซึ่งคำนวณจาก

$$\text{สูตร } e = \sqrt{1 - R^2}$$

ผลจากการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ได้ผลตั้งตารางที่ 3 ที่เสนอผลจากการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามตัวแบบสมมติฐาน ความสัมพันธ์แบบเต็มรูป (full model) ซึ่งมีค่า R^2_{FM} เท่ากับ .661 แสดงว่าตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วย อิเลิร์นนิ่งของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง แบบเต็มรูปสามารถอธิบายความสัมพันธ์ทั้งระบบได้ ประมาณร้อยละ 66.1 สำหรับผลการวิเคราะห์ตาม สมการโครงสร้างที่ละสมการได้ผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์การทดสอบตามตัวแบบเชิงสาเหตุของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียน การสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง เจตคติทางการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่ง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

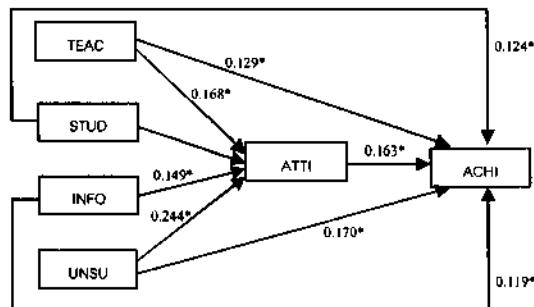
สมการที่	ตัวแปร		R^2	$e = \sqrt{1 - R^2}$	Path coefficients β
	ตัวแปร อิสระ	ตัวแปร ^a ตาม			
1	TEAC	ACHI	.336	.815	.129*
	STUD				.124*
	INFO				.119*
	UNSU				.170*
	ATTI				.163*
2	TEAC	ATTI	.489	.715	.168*
	STUD				.273*
	INFO				.149*
	UNSU				.244*

* $P < 0.05$

สมการที่ 1 : ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACHI) โดยมีตัวแปรอิสระ 5 ตัว ได้แก่ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นของการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งค้านผู้สอน (TEAC) ค้านผู้เรียน (STUD) ค้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (INFO) ค้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย (UNSU) และเจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่ง (ATTI) ได้ผลว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวข้างต้นร่วมกันอธิบายความผันแปรที่เกิดขึ้นกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ประมาณร้อยละ 33.6 ($R^2 = 0.336$) และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาประมาณร้อยละ 81.5 ($e = 0.815$) โดยตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมการที่ 2 : ตัวแปรตาม คือ เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่ง (ATTI) โดยมี ตัวแปรอิสระ 4 ตัว ได้แก่ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นของภาระจัดการเรียน การสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านผู้สอน (TEAC) ด้านผู้เรียน (STUD) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (INFO) และด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย (UNSU) ได้ผลว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวข้างต้นร่วมกันอธิบายความผันแปรที่เกิดขึ้นกับเจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่งของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ประมาณร้อยละ 48.9 ($R^2 = 0.489$) และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการท่านายเจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่งของนักศึกษาประมาณร้อยละ 71.5 ($e = 0.715$) โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว มีอิทธิพลต่อเจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่งของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยดึงแผนภาพที่แสดงเส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามตัวแบบสมมติฐาน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นของการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นของการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล		
	ทางตรง	ทางอ้อม	รวม
TEAC	0.129	0.027	0.156
STUD	0.124	0.044	0.168
INFO	0.119	0.024	0.143
UNSU	0.170	0.040	0.210
ATT1	0.163	-	0.163

จากตารางที่ 4 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นของการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ว่า

ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง คือ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นของการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าอิทธิพลรวมมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย (UNSU) ด้านผู้เรียน (STUD) ด้านเจตคติทางการเรียน (ATT1) ด้านผู้สอน (TEAC) และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (INFO) ซึ่งมีค่า

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง

การวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลรวมของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งเพื่อประเมินความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร ผลการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลมีรายละเอียดดังตารางที่ 4

สรุปและวิจารณ์ผล

ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง เจตคติทางการเรียนและการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอน ด้วยอิเลิร์นนิ่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่ง รองลงมา คือ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.75$, 3.69 และ 3.67 ตามลำดับ) และปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.53$) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากัน 2.81

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่งกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์เชิงบวก กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่งสูงสุด คือ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านผู้เรียน ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านผู้สอน และปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($r = .611$, $.598$, $.575$ และ $.532$ ตามลำดับ)

สำหรับปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่สูงเป็นอันดับหนึ่ง คือ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย ($r = 0.505$) รองลงมาได้แก่ เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านผู้สอน

ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านผู้เรียน และปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($r = .476$, $.473$, $.464$ และ $.445$ ตามลำดับ)

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่งกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลตามตัวแบบสมดุลชาน ซึ่งเป็นตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลเดิมรูปแบบ สามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลทั้งระบบได้ประมาณร้อยละ 66.1 และปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง คือ โดยเรียงลำดับ จากค่าอิทธิพลรวมจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมของทางมหาวิทยาลัย ด้านผู้เรียน ด้านเจตคติทางการเรียน ด้านผู้สอน และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีค่าอิทธิพลรวมเท่ากัน $.210$, $.168$, $.163$, $.156$ และ $.143$ ตามลำดับ

สำหรับปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สูงที่สุด คือ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ เจตคติทางการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้านผู้สอน ผู้เรียน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากัน $.170$, $.163$, $.129$, $.124$ และ $.119$ ตามลำดับ

ผลการวิจัยปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมพบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ ด้านเจตคติทางการเรียน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านผู้สอนและที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัย บังจัดความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประกอบกับการเรียนการสอนและสอนให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งต้องให้ความสำคัญถึงด้านเจตคติทางการเรียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านผู้เรียน และส่งเสริมสนับสนุนด้านผู้สอน การส่งเสริมสนับสนุนโดยมหาวิทยาลัย เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้น ซึ่งปัจจุบันมหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดการเรียนการสอนในรูปแบบ อีเลิร์นนิ่งแบบสื่อผสม และผู้เรียนยังสามารถเข้าชั้นเรียนตามปกติสามารถจัดการเรียนของมหาวิทยาลัย (ສิงaravelan, 2554) ดังนั้นการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งในอนาคตควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนได้ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนระบบอีเลิร์นนิ่ง โดยตัวแบบของการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งต้องมีความเป็นกันเอง ให้ความสนใจสร้างแรงจูงใจ การให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ คำปรึกษาแก่นักศึกษาและในด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัยจะต้องทำให้นักศึกษาเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่ายและสะดวก ได้รับความช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนจากทางมหาวิทยาลัยในการใช้อุปกรณ์วัสดุในการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งจะต้องประกอบด้วย ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็น ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการส่งเสริมสนับสนุนของมหาวิทยาลัยอย่างครบถ้วนทั้งสี่ด้าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมและสร้างเจตคติทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมพบว่า ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า บังจัดที่ได้นำมาวิจัยในครั้งนี้เป็นบังจัดที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการตั้งสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้นำมาจากการทดลอง ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจะเห็นได้จากผลของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย เจตคติทางการเรียน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียนและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

จากการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับหลักการของการจัดการเรียนการสอนด้วย อีเลิร์นนิ่งและหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดการศึกษา และการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่สุดและส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องจัดการศึกษา และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีคุณภาพ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545) และสนับสนุนแนวคิดที่ว่า ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน การสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่ง ประสบความสำเร็จ (Ingram et al., 2000; Selim, 2007) อย่างไรก็ตาม ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งจะสมบูรณ์ได้จะต้องประกอบกันตามความสัมพันธ์ดังกล่าว

การวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และสอนให้เห็นว่า ด้วยแบบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้เป็นด้วยแบบตามสมมติฐานการวิจัยที่ได้จากการศึกษาเอกสารทดลอง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเป็นด้วยแบบตามสมมติฐานเต็มรูป (Full Model) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยโดยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตัวแปรอิสระมีอิทธิพลกับตัวแปรตามจะเห็นได้จากปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งที่เป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่า ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นที่เป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลซึ่งมีค่า

อิกซิพตรัมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่ ด้านการส่งเสริมของ มหาวิทยาลัย ด้านผู้เรียน ด้านเจตคติทางการเรียน ด้านผู้สอนและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ ดังนั้นเจตคติทางการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและผู้เรียน เป็นปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญเป็นใน การจัดการเรียนการสอนที่มีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยผู้วิจัยจะอภิปรายดังนี้

ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียน การสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง ด้านการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย เป็นปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง ที่มีอิกซิพตทางตรงและทางอ้อมต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแสดงให้เห็นว่า การเข้าถึง แหล่งข้อมูลเพื่อค้นหาข้อมูลจากหนังสือ เอกสารต่างๆ ได้ มีการช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีจากเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมีสถานที่ อุปกรณ์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสามารถเข้าใช้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นไป ตามหลักการของ การจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง ที่ว่าสถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยจะต้องมีการ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนด้วย อีเลิร์นนิ่ง โดยสนับสนุนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์และสถานที่ตลอดจน การอำนวยความสะดวกทางด้านความสะดวกให้นักศึกษาได้เข้าถึงได้ง่าย (Freund, 1988; Wang, 2003) ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการ เรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียน การสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง ด้านผู้เรียนมีอิกซิพตทางตรงและ ทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการแสดงให้ เห็นว่าผู้เรียน มีความตื่นตัว เกิดความสนใจเนื้อหา ค้นหาความรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ผู้เรียนได้เรียนโดยได้อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ เพื่อการ เรียนการสอน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี และ สามารถเข้าถึงการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งได้ด้วยตนเอง ตลอดเวลา นับว่าเป็นข้อดีของการจัดการเรียน การสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งตามหลักการที่ว่า ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา (มนตรีชัย, 2545 และ โภกาพรรณ, 2554) และปัจจัยด้านผู้เรียนเป็นปัจจัย

หนึ่งที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง (Soong et al., 2001) ดังนั้น ผู้เรียนมีส่วนสำคัญ ที่จะ ทำให้การจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งที่จะทำให้ ผู้เรียนประสบความสำเร็จทางการเรียน

เจตคติทางการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่ง เป็นปัจจัย ความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วย อีเลิร์นนิ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการแสดง ให้เห็นว่า การเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจ มี ประโยชน์ นักศึกษามีความชอบกระตือรือร้นตั้งใจเรียน เห็นความสำคัญนำประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นได้ และนักศึกษา มีความเข้าใจ มีความฟังพอใจและคิดว่าจะทำให้ผลการ เรียนดีขึ้น ดังนั้น ผู้เรียนต้องให้ความสนใจ มีความตั้งใจ ความกระตือรือร้น ความฟังพอใจ เห็นคุณค่า ความ- สำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้การสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ปัจจัย ความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วย อีเลิร์นนิ่ง ด้านผู้สอนเป็นปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นใน การจัดการเรียนการสอนด้วย อีเลิร์นนิ่ง ที่มีอิกซิพต ทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดง ให้เห็นว่า ผู้สอนมีความกระตือรือร้น มีรูปแบบการสอน เป็นกันเองทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจเข้าใจและ ได้รับการช่วยเหลือ ค่าแนะนำ คำปรึกษา นักศึกษาได้ เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนและได้รับความคุ้มค่า ค่าตอบ จังเป็นสิ่งที่หานานใจและทำให้ผู้เรียนมีเวลาในการเรียน อย่างจิงจังเป็นช่องทางให้ได้รับความรู้จากผู้สอน ซึ่ง สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่ง ทำให้ เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ด้วยอุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์หรือการ โต้ตอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อนอมพร, 2545) ดังนั้นผู้สอนเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการจัดการ เรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง ด้วยให้ผู้สอนมีความสำคัญ กับการจัดการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งที่จะส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน

ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการเรียนการสอน ด้วยอีเลิร์นนิ่ง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัจจัย ความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่ง ที่มีอิกซิพต ทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็น

การแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่าย ในมีปัญหาในการสืบค้นข้อมูล มีการออกแบบสารสนเทศและการนำเสนอได้ดี สามารถติดต่อได้ง่าย และโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Dillon and GuaWardena, 1995; Leidner and Jarvenpaa, 1993; Helmi, 2002 และ Govindasamy, 2002) และนอกจากนี้ยังสนับสนุนหลักการพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียน การสอน การติดต่อผู้เรียน การศึกษาค้นคว้า ข้อมูล ข่าวสาร ประมาณสารสนเทศต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ต (กิตานันท์, 2543) และ(สุพจน์, 2548) พนว่า การใช้แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น การส่งเสริมสนับสนุนให้มีเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง จึงเป็นสิ่งสำคัญ

จากการวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อค้นพบเป็นองค์ความรู้ใหม่ ปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลทางตรงต่อเขตติดต่อทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว ยังมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านเจตคติทางการเรียนไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงอีกด้วย โดยความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติก่าระดับ 0.05 และตัวแบบสามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 66.10

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ควรมีการจัดการเรียนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ตามปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และให้ความสำคัญของแต่ละปัจจัยความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องผู้บริหารหรือหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ควรส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้สอน ผู้เรียนเห็นความสำคัญ เห็นคุณค่า ของ การจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง และสถาบัน

การศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริม สนับสนุน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และให้มีนโยบายและการปฏิบัติในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งเดิมรูปแบบ ซึ่งจะเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของปัจจัยความสำเร็จ ที่จำเป็นในการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังนั้นควรมีการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่งตามรูปแบบดังกล่าว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยปัจจัยความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเลิร์นนิ่ง ด้านปัจจัยหรือตัวแปรทางสถิติปัญญาของผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น ความรู้ ความสามารถ ความสนใจทางการเรียน เป็นต้น

2. รูปแบบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ควรทำ การวิจัยเชิงทดลอง โดยนำรูปแบบที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ ไปเป็นแบบในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมกับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยทุนอุดหนุนการวิจัยของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ให้เงินโดยนายกับบุคคลภายนอกในการทำวิจัยเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบคุณพระคุณ คณะกรรมการวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. สุรเดช สุราษฎร์ คณะศึกษาศาสตร์ที่ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ ไทยพาณิช ที่ปรึกษาวิจัยที่ได้กรุณาให้คำแนะนำค่าปรึกษา ปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยจนสำเร็จ ด้วยดีและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดวงแสง ณ นคร รองศาสตราจารย์ ดร. เอื้อน ปั่นเงิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประวิทย์ พิมมาทัน ดร. ณัฐปัตถ์ กิตติสุนทรพิศาส และ ดร. ศยามน อินสะօด ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบประเมินเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ดวงแสง ณ นคร ที่ได้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบทักษะภาษาอังกฤษในครั้งนี้ ขอขอบคุณหัวหน้าวิชาอุปนิธ์ คงเจริญ นางศิริพันธุ์ ทองใส นายยุทธธิษฐ์ กมลขันติพิศาล ที่ช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กิตานันท์ มธิห่อง. 2543. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อรุณการพิมพ์.
- กนกอมพ์ เจ้าหจรัสแสง. 2545. Design e-Learning หลักการออกแบบและการสร้างเว็บ เพื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อรุณการพิมพ์.
- ผ่องพรพรรณ เกิดพิทักษ์ และคุณเพชร ฉัตรคุกุล. 2543. รายงานการวิจัยเรื่อง บุคลากรการเรียนและการศึกษาของนักเรียนนายรุ่น. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนต์ชัย เทียนห่อง. 2545. เทคโนโลยีการศึกษาทางไกล. กรุงเทพฯ:สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วีไอลักษณ์ เสรีราชกุล. 2550. การสังเกตการณ์ระบบฯ ของกระบวนการรับอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษา: นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. BU ACADEMIC REVIEW, 6(1), 75-83.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สุพจน์ อิงอาจ. 2548. อิทธิพลของสภាពนادล้อมการเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษานิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยเอกชน. อุษณิพนธ์สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพจน์ อิงอาจ. 2550. การจัดการเรียนการสอนด้วยอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- โภกาพรรณ นามวงศ์. 2554. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Dillon, C. L., and Guawardena, C. N. 1995. A framework for the evaluation of telecommunications-based distance education. Paper presented at the 17th Congress of the International Council for Distance Education, Open University, Milton Keynes.
- Freire, P. 1994. Pedagogy of the oppressed. London, UK: Continuum.
- Freund, Y. P. 1988. Critical success factors. Planning Review, 16(4), 20-25.
- Govindasamy, T. 2002. Successful implementation of e-learning; pedagogical considerations. The Internet and Higher Education, 4(3-4), 287-299.
- Helmi, A. 2002. An analysis on impetus of online education Curtin university of technology, Western Australia. The Internet and Higher Education, 4(3), 243-253.
- Ingram, H., Biermann, K., Cannon, J., Neil, J., and Waddle, C. 2000. Internalizing action learning: A company perspective. Establishing critical success factors for action learning courses. International Journal of Contemporary Hospitality Management, 12(2), 107-113.
- Khan, B. 2001. Web-based instruction. Englewood Cliffs; NJ: Education Technology Publications.
- Leidner, D. E., and Jarvenpaa, S. L. 1993. The information age confronts education: Case studies on electronic classroom. Information Systems Research, 4(1), 24-54.

- Papp, R. 2000. Critical success factors for distance learning. Paper presented at the Americas Conference on Information Systems, Long Beach, CA: USA.
- Selim, H.M. 2007. Critical success factors for e-Learning acceptance: Confirmatory factor models. *Computers and Education*, 49, 364-413.
- Soong, B. M. H., Chan, H. C., Chua, B. C., and Loh, K. F. 2001. Critical success factors for on-line course resources. *Computers and Education*, 36(2), 101-120.
- Urdan, T. A., and Weggen, C. C. 2000. Corporate e-Learning: exploring a new frontier. *Computers and Education*, 34(2), 91-110.
- Volery, T., and Lord, D. 2000. Critical success factors in online education. *The International Journal of Educational Management*, 14(5), 216-223.
- Wang, Y. 2003. Assessment of learner satisfaction with asynchronous electronic learning systems. *Information and Management*, 41(1), 75-86.
- Yamane, T. 1973. *Statistic: An introduction analysis*. New York:Harper and Row.